

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnikiem i w agencjach . . .	2,65 "
Na poczet, już z odnośnikiem . . .	2,80 "
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 "
Na poczet już z odnośnikiem . . .	8,87 "
Strażki, inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu — — części kwoty abonamentowej. — —	

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cie lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Poniedziałek Apolonij
Wtorek Scholastyki i Sylwana

CHOJNICE, wtorek dnia 10. lutego 1931 r.

Słońca wschód 7.03 zachód 16.36
Księżycy wschód 00.51 zach 9.50

Więści o krótkiej treści

Zwycięstwo Brüninga

Berlin — Na posiedzeniu Reichstag odrzucił wnioski komunistów i hitlerowców o votum nieufności dla całego gabinetu 293 głosami przeciw 221. Za udzieleniem votum nieufności wypowiedzieli się prócz wnioskodawców również niemiecko — narodowi i posłowie i posłowie frakcji Landvolk. Wniosek hitlerowców o rozwiązanie Reichstagu został odrzucony 318 głosami przeciwko 207.

Powstanie na Maderze

Z Paryża donoszą: Z Lizbony wysłano na Maderę kontrtorpedowiec pułk żołnierzy i kilka oddziałów karabinów maszynowych celem przywrócenia spokoju — Powstanie wybuchło na Maderze z powodu zaprowadzenia monopolu na zboże i mąkę.

Na jeziorze Eiree

Podczas burzy 20 rybaków poniosła kora na jezioro, zdołano ich uratować — 20 dalszych rybaków porwał wicher na drugiej krze — Po 30 godzinach dał o nich znać pewien lotnik, potem ich uratowano.

Obrabowany w pociągu

W pociągu pośpiesznym jadącym z Kolonii do Brukseli napadł nieznanymi osobnikami pewnego spedytora belgijskiego, uderzył go ostrym narzędziem w głowę i obrabował go — Skradł on 2 portfele z 2000 fr belgijskich 350 guld holenderskich; złoty zegarek i papiery wartościowe.

Znaleziono nad torem kolejowym

pod Butzbach (Nadrenja) zwłoki fabrykanta obuwia Schucha, z Pirmasenz — Niewiadomo, czy padł on ofiarą zbrodni czy też popełnił samobójstwo.

Bandyci chińscy

ostrzeliwali angielski parowiec który na rzece Yangtse najechał na łachę wskutek pogaszenia przez bandytów wszelkich sygnałów — Statek został strzałami znacznie uszkodzony — Nazajutrz udał się w dalszą drogę.

Zamordowanie 14 ludzi

W pewnej miejscowości w południowych Indiach zamordowani zostali sędzia policyjny i 13 członków jego domu — Zamordowany sędzia prosił był już dawniej o wzmocnienie straży policyjnej gdyż odgrazano mu się.

B minister Kwiatkowski złożył mandat

B minister Kwiatkowski, który był posłem ze Śląska, nadesłał do marszałka Sejmu list z rezygnacją z mandatu poselskiego z powodu nominacji na naczelnego dyrektora w Mościcach.

Zmiana w wydziale bezpieczeństwa m. in. spraw wewnętrznych

Naczelnik wydziału bezpieczeństwa w m. in. spraw wewnętrznych p. Henryk Kawecki wyjechał na kilkunastodniowy urlop — Naczelnik Kawecki nie powróci na swe stanowisko — Obejmie on stanowisko dyrektora departamentu ogólnego w m. in. spraw wewn.

Aresztowanie fałszerza banknotów

W Katowicach aresztowano Alfreda Wajdę, który puszczal w obieg fałszywe banknoty dziesięciociołtowe — W mieszkaniu Wajdy w Będzinie znaleziono większą ilość fałszywych banknotów.

Znowu trzęsienie ziemi w Nowej Zelandji

Wellington 9 lutego — Dalsze wstrząsy podziemne, niektóre takie silne jak w czwartek ubiegły od czuło w Wayroa — Tak samo odczuć się dały nowe wstrząsy w Napier — Nowych szkód niema, jedynie w już zburzonych gmachach runęły części murów 2 łamy Burzliwe posiedzenie Sejmu.

Podczas obrad sejmowych doszło 7 hm do ostrych starć — Przy budżecie ministerjum spraw wojskowych poseł z B B Skrzyplik spoliczkował posła Tkaczowa (Ukr) — Podczas przemówienia posła Arctiszewskiego, który bardzo stanowczo omawiał

sprawy wojskowe, doszło od silnej wymiany zdań.

W czasie przemówienia pos. Rogo który cytował dawne rozkazy wojskowe do armii polskiej o stosunku do żołnierzy doszło do silnej wrzawy — Gdy zaczął przemawiać poseł Burda z BB kluby opozycyjne wyszły z sali — Podczas przemówienia pos. gen. Galicy, gdy zaczął mówić o legjonach oraz o rozwiązaniu Legjonu Wschodniego doszło do bardzo silnego starcia czynnego pomiędzy B B a Klubem Narodowym.

Rząd nie obniży uposażeń urzędniczych o 15 proc.

dopóki nie wyczerpie wszelkich innych środków. Warszawa — W dniu 6 hm minister Pieracki przyjął delegację Ogólnopolskiego Zrzeszenia Związków i Stowarzyszeń Funkcjonariuszów Państwowych w Rzplitej Polskiej — Poruszyli oni sprawę zamierzonego obniżenia 15 procent dodatku do uposażeń, wstrzymania emerytur zamierzonej podwyżki komornego i podatku od lokali oraz w sprawie akcji obniżania cen.

Minister Pieracki wskazał delegacji na ciężką sytuację gospodarczą kraju i konieczność zastosowania szeregu oszczędności dla utrzymania równo-

wagi budżetu. Minister Pieracki wyjaśnił że rząd nie będzie stosował tej niżki do wyczerpania wszystkich środków — Rząd nie widzi jeszcze konieczności oberwania 15 procent dodatku.

Sprawę zrównania emerytur byłych państw zaborskich uznał minister w obecnej sytuacji za nieaktualną — Minister Pieracki zapewnił że rząd w zrozumieniu roli urzędników państwowych będzie się zawsze starał bronić ich praw i tylko w ostatecznym wypadku zastosować zadecyduje niżkę do datku.

Dzień katastrof kolejowych

W ciągu soboty wydarzyły się na terenie Polski 4 katastrofy — 7 osób jest ogółem zabitych a 42 ranne. Warszawa 8. 2 Wczorajsza sobota była feralną dla naszego kolejnictwa gdyż zanotowano aż 4 katastrofy — Pierwsza z nich nastąpiła niedaleko

dworca krakowskiego na moście —

Druga katastrofa zdarzyła się pod Pleszewem Trzecie nieszczęście nastąpiło pod Stanisławowem na stacji Pałaszycy — Ostatnią katastrofę zanotowano pod Częstochową.

Straszna katastrofa kolejowa w Krakowie

Sześć osób zabitych — 20 ciężko rannych

Kraków W sobotę o godzinie 5 minut 25 rano na dworcu kolejowym w Krakowie wydarzyła się katastrofa — Zderzyły się dwa pociągi pośpieszne jeden krakowski zdążający do Berlina drugi warszawski, przybywający właśnie do Krakowa. Parowozy zostały kompletnie rozbite, prócz te-

go dwa wagony pocztowe: 6 osób zostało zabitych i około 20 rannych — Zabici są: inżynier Wiesław Kramer z Gdyni, kolejarz Wróbel, kierownik pociągu Józef Hadon oraz urzędnik pocztowy Ludwik Franc — Katastrofa nastąpiła wskutek mylnego zarządzenia zawiadowcy na stacji.

Z Rady Naczelnej Organizacji Ziemiańskich

Prezesem Rady Naczelnej Organizacji Ziemiańskich wybrano sen Stanisława Dąbskiego i wiceprezesami Marjana Rudzińskiego, Stanisława Karwowskiego, Stanisława Wańkowicza i Jerzego Turne.

Pamiętniki marszałka Focha

Paryż — Dziennik Excelsior rozpoczął druk pamiętników marszałka Focha. Ogłoszony ustęp pamiętników zawiera opis operacji wojennych nad rzeką Sommą między 3 a 18 września 1918 opis działań niemieckich we Flandrii poczynając od 9 kwietnia a kończąc 8 maja tegoż roku.

Ołbrzymie śnieżyce w Rosji sowieckiej

Na południu Rosji sowieckiej panują od kilku dni niebywałe zamieci śnieżne — Niektóre stacje kolejowe zostały całkowicie zasypane śniegiem — Komunikacja uległa przerwie — Kilka osób znajdujących się w drodze utonęło i zamarzło w olbrzymich masach śnieżnych.

Sensacyjny zamach w Berlinie

Sensację wywołał w całych Niemczech zamach na dyrektora kolei państwowych Adolfa Zandera dokonany przez funkcjonariusza kolejowego Wilhelma Freeseego — Freese ranił ciężko dwiema kulami rewolwerowymi Zandera poczem sam wystrzelił w serce pozbawił się życia — Powodem zamachu było wydalenie Freeseego ze służby.

Kryzys pruskiej akademii poezji

Pruska Akademia Poezji straciła przed czasem kilku wybitnych pisarzy. Wystąpienie H Hessa, Kolbenheyera, Schläfera i Emila Strausa wzbudziło wielkie zainteresowanie wśród pruskiej opinii, która zarzuca Akademii ospałość. W tych dniach dokonano wyboru nowego zarządu — Prezesem wybrany został Henryk Mann, zastępcą jego poetka Ricarda Huch, dziś najslawniejsza kobieta w Niemczech.

Za zabójstwo kapitana

Przemysł W toczącym się tu od 4 dni procesie przeciw porucznikowi Tadeuszowi Nowotnemu oskarżonemu o zabójstwo podczas zabawy kapitana Stanisława Szafran sąd uznał oskarżonego winnym i skazał go na 2 i pół roku ciężkiego więzienia zaliczając mu 15 miesięcy aresztu śledczego.

Lotnik zginął podczas katastrofy

Na polach wsi Ryki w pow. garwolińskim wydarzyła się katastrofa lotnicza — Samolot wojskowy, pilotowany przez por. Bączkowskiego Antoniego i instruktora szkoły lotniczej w Dęblinie z obserwatorem Bronisławem Skalskim w czasie wykonywania ewolucyj akrobatycznych wpadł w korkociąg i nie mogąc uchwycić równowagi runął na ziemię rozbijając się na szczątki — Pilot por. Bączkowski poniósł śmierć na miejscu obs. por. Skalski został ciężko ranny.

Polityka powinna być przesiąknięta zasadą

Na wiosnę (15 kwietnia) br obchodzi J E Ks Biskup Wałęga 30-lecie rządów diecezją tarnowską (województwo krakowskie) — Z tego powodu czyni on w swym liście wielkopostnym bilans z tego co w tym czasie stało się dobrego lub złego w diecezji wskaźując na bolączki, dolegające już ludzkości robotniczej, już wiejskiej ostrzega przed niebezpieczeństwem możliwej walki z Kościołem i z wiarą na wlewu do czujności i do obrony zasad wiary zapowiada bliskie zaprowadzenie w diecezji Akcji katolickiej a jako przygotowanie do niej zaleca modlitwę — List owiany jest serdeczną miłością sędziego ojca dającego swym dzieciom rady i wskazówki w przewidywaniu bliskiego swego końca — Oto kilka wyjątków: Przytoczywszy na samym początku listu szczegół z życia św Grzegorza Cudotwórcy, który, leżąc na łożu śmierci dowiaduje się ku wielkiej swej radości że w Nowoczerzei jest już tylko 17 pogan to jest tylu ile było wierzących w chwili objęcia przez niego biskupstwa, pyta się arcybiskupa, czy w chwili swej śmierci będzie mógł liczyć na taką pociechę i odpowiada że może nie — Wprawdzie pomogła się znacznie liczba kościołów parafialnych, przybyło kapłanów seminarjum przepelnione, przybyło także dusz pobożnych i gorliwych jak o tem świadczy rosnąca praktyka częstej Komunii św w wielu parafjach — Szczególnie cieszy go piękny rozwój katolickich Stowarzyszeń Młodzieży. Mi mo to jednak nie mogą się obronić przygnębieniu na widok tej fali złego jaką zewsząd podnosi się i rośnie coraz wyżej i grozi zalewem — Zdarzają się coraz częściej występki o jakich dawniej nie było słyhać, trafiają się odstęstwa od wiary a nawet wyraźna nienawiść Kościoła i Pana Boga. Nawet u tych, którzy przystępują do katolicyzmu, ucze szczają do kościoła przystępują do św Sakramentów wiara jest jakaś inna niż była dawniej — Osta biona obojętnością i mędrkowaniem nie ma już tej siły i wpływu na życie ile do niedawna jeszcze posiadała — Mało stosunkowo naliczymy dzisiaj ludzi, którzyby byli, jak mówią katolicykami całą duszą. Wielu poczyniło sobie w swej duszy przegrody do których nie ma przystępu ani przykazanie Boże ani Kościół całe dziedziny życia usunęło z pod wpływu Pana Boga i religji.

Między lud wiejski rzucono znów hasło, że Kościół nie ma prawa mieszać się do polityki. Najmilszy — pyta Arcybiskup — od kiedyż to Pan Bóg utracił pełną władzę nad światem?! Czyż znajdziecie jakiś kącik na świecie, któryby był niezależny od Boga?! Podobnież niema kącika w duszy ani w żadnej dziedzinie życia ludzkiego, która by była wolna od przykazań boskich; a więc i polityka powinna być przesiąknięta zasadami wiary.

Wśród niewiast życie religijne natrafiało na zapórę, jaką stanowi gorsząca moda — Stwierdziwszy te bolączki wyraża Arcybiskup obawę czy na wypadek walki z Kościołem tego rodzaju katolicy ostoją się we wierze — Wzywa do czujności: „Czuwajcie! Bo niebezpieczeństwo dla wiary naszej jest groźne i bliskie umiejęcie je zawczasu uchylić nie cofając się nawet przed walką — Do tej walki, do obrony zagrożonych naszych świętości, powołani są wszyscy katolicy nie tylko duchowni ale i świeccy. Armii szatanu przeciwstawić się musi armia katolików świeckich, zrzeszonych w szeregach Akcji katolickiej, którą Arcybiskup pragnie jak najprędzej w swej diecezji zaprowadzić. Jako przygotowanie do jej zorganizowania poleca urządzenie dyskusji o jej potrzebie oraz modlitwę o błogosławieństwo Boże dla tak wielkiego i ważnego dzieła

Plan zagospodarowania łąk torfowych

Niniejszy plan zagospodarowania dotyczy łąk torfowych odwodnionych (zmeljorowanych) względnie łąk z natury suchych na których wodostan znajduje się co najmniej 50 — 60 cm poniżej powierzchni w okresach średnich opadów letnich — Na łąkach nieodwodnionych, mokrych, gdzie występują po większej części trawy kwaśne (turzyce) chwasty i mech, wszelka praca jest nadaremna; warunkiem otrzymania łąk przynajmniej możliwych, jest obniżenie wodostanu — Odwodnienie (zmeljorowanie) można skutecznie bardzo dobrze i bardzo tanio (morga od 20 — 45 złotych) sposobem gospodarczym to jest pp gospodarze roboty wykonują sami przez swoją służbę — Pośrednicwo (po większej części zbyteczne) są przy takim sposobie wykonywania robót meljoracyjnych wyeliminowane i temsamem nie raz ogromne wyzyskiwania uniknione

Ponieważ prawie wszystkie łąki torfowe w powiecie chojnickim zaliczyć można do typu przejściowego pomimo zawartości azotu w postaci związków organicznych cechujący torf niskim, podaje jeden ogólny plan zagospodarowania, którego dziele są:

I Zakładanie nowych łąk;

II Poprawienie łąk dotychczasowych:

Przed przystąpieniem do właściwej treści podaje jeszcze poniżej przeciętną zawartość składników torfu w masie

Naprężona sytuacja w Hiszpanii

Madryt — Członkowie partji reformistycznej, którym przewodniczyli były prezydent Kortezów; Alvarez, postanowili jednogłośnie nie przyjmować udziału w przyszłych wyborach

Partje opozycyjne mają zamiar rozpocząć z początkiem przyszłego tygodnia na szeroką skalę zakrojony ruch bojkotowy przeciwko przyszłym wyborom — Rząd hiszpański próbuje uspokoić cokolwiek kraj zarządzając zwolnienie wszystkich więźniów politycznych — Równocześnie jednak rząd zamknął wszystkie uniwersytety na okres wyborczy co wywołało duże niezadowolenie — Stan obłążenia i cenzura mają być zniesione w najbliższych dniach — W Lorca doszło do starcia na broń palną między policją i tłumem 4 tys bezrobotnych robotników rolnych — Robotnicy urządzili wiec. Kiedy silny oddział policyjny starał się ich rozprószyć, rozpaczyli oni obrzucać policję kamieniami — Po bezskutecznych wezwaniach do rozejścia się policja oddała szereg strzałów — Wielu robotników zostało rannych

Wenecki pierścień morza

W niemieckiej rewji Repertorium für Kunstwissenschaft zamieszcza Roland Jäger wiadomość o interesującym odkryciu jakiego dokonał przez rozpoznanie pierścieni, jakich używano przy symbolicznych zaślubinach z morzem w republice weneckiej — Oryginał ta uroczystość jest powszechnie znana — Dozwolone weneccy wyjeżdżali we wspaniałych łodziach, zwanych pucintore na wyspę Lido, gdzie jako dowód wiecznego panowania nad Adryatykiem wrzucali do morza pierścienie — Akt ten któremu towarzyszyła uroczysta msza św i który corocznie sprowadzał tysiące widzów, uwieczniony został przez wielu powieściopisarzy poetów i malarzy — Wiadomo, że ceremonia ta odbywała się od połowy 13-go wieku i od tego czasu datują się pierwsze wiadomości naocznych świadków aż do roku 1797 do dnia Wniebowzięcia — W czasie uroczystości najlepsi nurkowie współzawodniczyli ze sobą w wyławianiu pierścieni rzuconych w morze, których znalazca mógł go sobie zatrzymać na własność — W niektórych nawet wypadkach szczęśliwiec, taki był zwolniony od płacenia podatków i wykonywania obowiązków wobec republiki przez cały rok — Dotychczas nie znano oryginału takiego pierścienia a nawet kopje nieliczne, gdzieś zaginęły. Pierścień który obecnie odkrył Jäger był przez czas dłuższy w posiadaniu prywatnego zbieracza, który nie znał jego pochodzenia i wartości — Pierścień ten pochodzi z 15-go wieku, ukuty jest ze złota dukatowego i waży 60 gramów — Na górnej jego części widoczna jest fasada świątyni, dźwigana na dwu lwich głowach — Nadzwyczaj płaska forma pierścienia miała służyć prawdopodobnie do tego, aby nie wyslizgnął się z ręki podczas uroczystości niezręczność bowiem przy tym ceremoniale uważana była za złą wróżbę

Księga Adresowa Esperantystów Polskich

Z okazji 23-go Międzynarodowego Kongresu Eksperantystów, który odbędzie się w miesiącu sierpniu br w Krakowie, przygotowuje się do druku i wyjdzie w miesiącu marcu przy pomocy centralnych organizacji esperanckich książka pod powyższym tytułem — Obejmuje ona oprócz wielu praktycznych informacji przeszło 3000 adresów esperantystów z całej Polski i będzie miała wobec tego wielkie znaczenie dla nawiązania bezpośredniego kontaktu kulturalnego z zagranicą z nami i odwrotnie — Wszyscy więc znający pomocniczy język międzynarodowy Esperanto proszeni są o podanie swego nazwiska, zawodu (stanowiska społecznego) i dokładnego adresu pocztowego, które to dane u-

mieszczone będą w Księdze zupełnie bezpłatnie — Szczegółowe Prospekty na żądanie gratis

Wszelką korespondencję w tej sprawie skierować należy bezpośrednio na adres: Redakcja Księgi Adresowej Esperantystów Polski, Warszawa, M O Czerniaków ul Zacisza 2 m Jana Zawady

Wszystkie pisma krajowe i zagraniczne polskie proszone są o przedruk niniejszego możliwie kilkakrotnie aby dzięki temu Księdze Adresowej uczynić jaknajkompletniejszą a temsamem godnie zareprezentować wobec zagranicy liczebność i siłę esperantystów w Polsce jako ojczyźnie Esperanta

Praca Polskich Kolei Państwowych w ostatnim okresie wykazuje nieco mniejsze tempo

W okresie sprawozdawczym ostatnich dwóch tygodni stycznia br naładunek na P K P wyniósł 11669 wagonów 15 tonowych to jest przeciętnie dziennie około 2000 wagonów W porównaniu z tym samym okresem w grudniu naładunek zmniejszył się o 2,383 wagony to jest mniej więcej dziennie o 17 proc Naładunek w grudniu wyniósł bowiem 14,052 wagonów — Natomiast w porównaniu z poprzednim okresem dwu tygodniowym naładunek na P K P zwiększył się o 0,1 procent

Naładunek własny i przyjęcia od kolei zagranicznych wyniosły 12855 wagonów co oznacza zwiększenie się o 3 wagony dziennie w porównaniu z okresem poprzednim a w porównaniu z tym samym okresem w grudniu r ub — zmniejszenie się o 15,7 procent (15243 wagony)

Przeładunek węgla eksportowego na statki wyniósł w Gdańsku 13,397 wagonów — 267283 tony

w Gdyni 6641 wagonów — 118583 tony

Razem 19638 wagonów — 385866 ton

W porównaniu z tym samym okresem roku ub oznacza to zwiększenie się przeładunku węgla eksportowego o 7,3 proc co wynosi 26249 ton (359617 t)

W trosce o byt rolników

Wobec coraz cięższego położenia gospodarczego rolnictwa naszego powiatu osiadłego w przeważnie mierze na bardzo lekkich i mało urodzajnych glebach, pow zarząd Pow Tow Rolniczego pow chojnickiego w porozumieniu z p starostą dr Zaleskim zamierza w najbliższych dniach zwołać konferencję przedstawicieli władz urzędu Skarbowego; Kasy Chorych i rolników — Celem konferencji ma być porozumienie się co do ewentualnego zmniejszenia niektórych odsetek od zaległości oraz rozłożenie na raty przypadających płatności itp

Już obecnie zarząd pow P T R wysłał do p Ministra Rolnictwa depeszę następującej treści:

„Pomorskie Towarzystwo Rolnicze powiatu chojnickiego prosi najusilniej Pana Ministra o realizację obietnic poczynionych rolnictwu w związku z planem doraźnej pomocy ad hoc do zagadnień świadczeń socjalnych — Zdeprecjonowanie dzięki przewlekłemu kryzysowi rolniczym wartości produktów rolniczych nie tylko że nie zostało uwzględnione przez Okręgowy Urząd Bezpieczeństwa w Poznaniu lecz przeciwnie od dnia 1 lipca r ub wprowadzono nieodpowiadające rzeczywistości obliczenia wartości naturalnej — Prosimy Pana Ministra jako rolnika rozumiejącego ciężką naszą sytuację o poczynienie kroków w celu ograniczenia samowoli Kas Chorych, które dzięki niesłychanemu obciążeniu naszych warsztatów stają się nie dobrodziejstwem lecz nieszczęściem socjalnym zarówno dla pracodawców jak i pracobiorców“

Poczynania pow Zarządu P T R spotyka się z wielkim uznaniem ogółu rolników — Spodziewać się należy że o ile akcja ta obejmie i inne powiaty iż nie przejdzie ona bez widocznych skutków bowiem czas nagli!

W głębokości	popiołu	tlenku żelazow.	tlenku wapna	kwasu fosforow.	azotu
40 cm	9 %	2-2,5 %	0,6 %	0,08 %	2,5 - 3 %
90 cm	6,5 %	1,5 %	0,8 %	0,075 %	2 - 2,7 %

I Zakładanie nowych łąk

Zaoranie darni ma na celu zupełne jej zniszczenie a następnie wyczyszczenie gleby z pozostałych w niej żywych resztek roślinnych, doprowadzenie jej do dobrej struktury mechanicznej i do stanu po myślnego dla dobroczynnych drobnoustrojów; tudzież przemieszanie jej z nawozami dla zgrupowania w niej zasobu pokarmów dla roślinności łąkowej.

Do zaorania darni można przystąpić w każdej porze, kiedy po dokonaniu osuszenia łąki okaże się możliwa na niej praca końmi i narzędziami, względnie przy pomocy silnika — Zaoruje się ją odpowiednimi pługami specjalnymi (można także i zwykłym pługiem) — Jeszcze przedtem trzeba wykarczować drzewa i krzewy i pousuwać przy pomocy motyk kępy i sitowia węgla i turzyce i kopytki kretowisk i mrowisk, można do tego celu posługiwać się specjalnymi piłami do ścinania kęp — Również zasypuje się wszelkie wgłębienia na powierzchni torfu — Zamiast pługa, jeżeli nie jest ona silnie zadarniona można posługiwać się do niszczenia darni broną talerzową, lub skrzydłową — szpadłową, albo gwiazdową — Rozdrobnienie gleby musi być dokładne i dlatego potem wypadnie temi narzędziami przejeżdżać torfowisko wielokrotnie w różnych kierunkach a także drapaczami i bronami.

Wydobyte przytem złogi kępy mechu itd usuwać się i używ. albo do wyrobu kompostu albo jako ściółkę Przy jednej z takich upraw należy torfowisko zwapnić i rozsiać wapno zaraz po rozsianiu wymieszać z ziemią — Można tu posługiwać się albo zwykłym wapnem murarskim po jego zlasowaniu na prózek w ilości zlasowanego około 12 ctr mtr na hektar albo co lepiej wapnem palonem mielonym w ilości około 10 ctr mtr — To wapnienie przyczyni się do zobojętnienia kwasowości torfu i tem samem w łączności z dochodzącem do niego wskutek jego osuszenia powietrzem umożliwi wystąpienie obfitej flory drobnoustrojów tlenowców w miejsce dawnej gnilnej — beztlenowców — Raczej dla dania odpowiedniej pożywki drobnoustrojom niż w celu dostarczenia glebie składników nawozowych, tudzież celem wprowadzenia do niej gotowej, pożytecznej; flory drobnoustrojów doradza się nawiezenie torfowisko obornikiem dostatecznie przegniłym w ilości mniej szej lub większej, lecz nie przekraczającej średniej dawki na hektar 200 ctr metr. W miejsce nie można stosować kompost należycie dojrzały, wolny od nasion chwastów, np w ilości 100 ctr m na hektar O ile nie uczyni się tego ostatniego to pożądane jest bardzo dla dodania do ziemi pożytecznych bakterij korzeniowych roślin motylkowych a uniknięcia stosowania kultur bakteryjnych, jak nitraginy i azoformu, nawiezenie na torf w dzień pochmurny kilka fur na ha ziemi urodzajnej wziętej z pola, na której dobrze rozdziła się koniczyna i inne rośliny z rodziny motylkowych

(Ciąg dalszy na stronie 3-ciej)

CHOJNICE I POWIAT

Chojnice, dnia 9. lutego 1931 r.

Towarzystwo Męskie św. Wincentego a Paulo odbyło swoje roczne zebranie w niedzielę dnia 8 bm w klasztorze św. Boremeusza. Ze sprawozdania zarządu wynika, że towarzystwo liczy 25 członków czynnych i 125 wspierających, w roku bieżącym zmarł 1 członek tak że pozostaje 24 członków czynnych — Towarzystwo wydało na wsparcie chlebem 239,28 zł, na wsparcie gotówką 240 zł; na wsparcie opałem 412 zł, Towarzystwo miało w przychodzie 1286,15 zł — w rozchodzie 1019 zł tak że obecny stan kasy jest 267, 15 zł. Wszystkim członkom i ofiarodawcom wyraża się staropolskie Bóg zapłać i prosi na przyszłość o dalsze wsparcia — Wspierani będą tylko ubodzy z najuboższych i wsparcia godni tak że żaden grosz wydany nie będzie na marne

Kowalewski na widowni

W sobotę dnia 7 bm między godziną 17 — 18 był Rynek widownią nowego występu znanego na chojnickim bruku Kowalewskiego — Kowalewski swoim zwyczajem w stanie podpiętym krążył dookoła Rynku wydając okrzyki obelżywe o policji — Kowalewski naprzemian, już to po polsku, już to po niemiecku wobec licznie zgromadzonych widzów w jak wielkiej nędzy żyje bezrobotny Kowalewski widak z tego że za podniesienie łaski upuszczonej gowicie wynagrodził chłopca w wieku szkolnym — Może wreszcie miarodajne czynniki zajmą się osobą siejącą otwarcie zgorznienie

Plaga żebaków

Mimo uchwał jakie powzięły miejscowe stowarzyszenia kupieckie plaga żebaków nie zmniejsza się Policja aresztowała w sobotę z okazji targu żebaka, który był częstym gościem w Chojnicach, bez stałego miejsca zamieszkania i odstawiła go do Sądu Grodzkiego

Pościel na śniegu

Przy ulicy Wałowej znaleziono w piątek dnia 6 bm br leżący w śniegu większy tłumek owinięty w koc — Jak się wykazało była to pościel którą widocznie zgubił jeden z mleczarków zajeżdżających przed mleczarnię spółki Krojanty

Powiat

Z Kółka Rolniczego

Nowacerkiew, powiat chojnicki — Dnia 24 zm odbyło się walne zebranie tutejszego Kółka Rolniczego — Obecnych było 45 osób — Prezes p Jan Głowczewski z Jeziorek zagał zebranie i przedstawił obecne trudne położenie rolników — Jako środek zaradczy zalecał jaknajwiększą oszczędność i ograniczenie wydatków na prowadzenie za ogół za zarządu za rok ubiegły — Kółko liczy 51 członków zebrania odbywały się regularnie co miesiąc, członkowie stawiali się licznie na zebrania — W ubiegłym roku kółko urządziło wspólną wycieczkę do Gdyni w liczbie 20 członków. Objazd pół odbył się w czerwcu, zwiedzono: Jezionki, Lipienice i półka doświadczała w Pawlowie. Po zniwach urządzono okazy — Stan kasy wynosił w dniu walnego zebrania 133 zł 83 groszy — Biblioteka obejmuje 88 tomów, czytających było 20 — Walne zebranie udzieliło absolutorium ustępującemu zarządowi — Jako nowy zarząd wybrano: Prezesem honorowym p Głowczewskiego Jana z Jeziorek za zasługi położone około rozwoju naszego kółka; prezesem ks proboszcza Drażkowskiego z Nowejcerkwi, wiceprezesem p Tyłmanna Feliksa z Sternowa, sekretarzem p Wróblewskiego Andrzeja z Nowejcerkwi, zastępcą Przybyła Wincentego z Sternowa; skarbnikiem p Franciszka Sarnowskiego z Nowejcerkwi Biblioteka znajduje się nadal u ks proboszcza Drażkowskiego — Mężów zaufania na poszczególne wsi tych samych co ubiegłego roku w miejsce p Spiczki zaś, który się wyprowadził do Ostrowitego p Franciszka Szmaglińskiego z Sternowa, rewizora mi kasy są p Szynszeki Jan z Lotynia i Józef Gierszewski z Nowejcerkwi, na członków sądu polubowego: Przewodniczącym ks proboszcza Drażkowskiego p Michała Killkowskiego z Sternowa i p Kallista Ciemińskiego z Jakubowo — Ks prezes podzię

Przy uprawie torfu należy unikać niepotrzebnego rozpulchnienia ziemi a przedewszystkiem odwracanie plugiem gdyż może ono doprowadzić do szkodliwego przesuszenia torfu, skutkiem czego traci on siłę zatrzymującą wodę i później nie potrafi już do niej powrócić, z tych względów na gruntach torfowych należy posługiwać się ciężkimi walcami; waga ich powinna wynosić około 1000 kg na 1 m długości walca — (np żelaznego — do napełnienia wodą lub piaskiem, albo obciążanego kamieniami, lub wykonanego z betonu) — Po każdym głębszym wzniesieniu gleby należy puszczać walec a zawsze po nim lekką bronę w celu zmniejszenia parowania wody z powierzchni — Walcem tym będą także wyrównane świeże kretowiska i mrowiska a po części zgniatane różne szkodniki zwierzęce — Walec ciężki będzie nieodzownym i później na łące szczególnie na wiosnę do ugniatania warstwy wierzchniej wydętej pod wpływem mrozu, ratować więc będzie przed wyginieniem rośliny z nią wyniesione w górę

Ponieważ do założenia nowej łąki osiągnięcie pożądanego stanu gleby, nie jest łatwe, przeto za-

kował p Głowczewskiemu za wydajną opiekę nad naszym kółkiem i zachęciwszy wszystkich członków do dalszej wzorowej pracy dla dobra Ojczyzny i po lepszenie doli rolników, solwował zebranie

Nominacja

Wiele, powiat chojnicki — Nauczyciel tutejszy szkoły p Adam Patenkiewicz został przy końcu grudnia mianowany podporucznikiem rezerwy — Pan Patenkiewicz brał czynny udział w powstaniu wielkopolskim i w wojnie z nawałą bolszewicką 1920 r — Został odznaczony dyplomem powstania wielkopolskiego oraz odznaką wojsk wielkopolskich

Wykłady rolnicze

Nowacerkiew, powiat chojnicki — Z inicjatywy pow placówki P T R odbyły się dn 4 bm we wiosce naszej wykłady, które zaszczycił swoją obecnością starosta pow p dr Zaleski — Do zebranych przemówił na wstępie p starosta, zachęcając do pracy nad podniesieniem ogólnego poziomu wiedzy — Następnie pow instr rolny wygłosił referaty poparte przez zrózcania o hodowli zwierząt futerkowych — Referent oświatowy Wydz Pow wyświetlił przeźroczka o polskim wybrzeżu — Na zakończenie zlustrował p starosta kurs dla dokształcania młodzieży, gdzie zastano wszystko w zadawalniającym porządku

Walne zebranie Kółka Rolniczego i wykłady rolnicze

Ogorzeliny, powiat chojnicki — Dnia 30 ubm zwołane zostało Walne zebranie Kółka Rolniczego; Zebranie zagał prezes Kółka p Marcinkowski poczem poszczególni członkowie Zarządu zdali roczne sprawozdanie ze swoich czynności — Następnie wybrano przewodniczącym walnego zebrania pow instr rolnego p Ścibora Marchockiego na wniosek którego udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium i przystąpiono do wyborów władz kółka na r bieżący — Jednocześnie wybrano dotychczasowy Zarząd z p Marcinkowskim na czele — Po załatwieniu spraw bieżących udano się do miejscowej szkoły gdzie przy udziale przeszło 100 osób pow instr rolny wygłosił referaty o hodowli drobnego inwentarza wykład był poparty przeźroczkami — Referat o historii rozwoju gazów trujących wygłosił p Karpus ref oświatowy Wydz Powiatowego — Referaty wywołały wśród zebranych żywą dyskusję — Związano dwie sekcje Przynosobienia Rolniczego wśród młodzieży — Obecni wyrażali życzenie urzędowania częstszych wykładów tego rodzaju

Z POMORZA

Egzamin mistrzowski w zawodzie kołodziejskim

Kartuzy — Przed komisją egzaminacyjną w Kartuzach, składającą się z pp. Przewoskiego z Starogardu; Gwizdańskiego z Grudziądza, Matuszewskiego z Tucholi w towarzystwie Świeczkowskiego z Kościerzyny i Rozenera z Kartuz egzamin zdali: Cybulski z Parchowa, Formela z Garcza, Myszk z Cieszenia, Kupec z Firogu, Szutenberg z Kożyczkowa; Dunst z Ręboszewa, Toporski z Koszek, Gołabek z Żukowa, Krieger z Borcza; Burczyk i Greinke z Lipusza, pow kościerski

Kradź systematycznie węgiel

Gdynia — Posterunek portowy P P w Gdyni przytrzymał Basianowskiego Alfonsa zam w Chylonji, za systematyczną kradzież węgla z wagonów kolejowych — Wymieniony od dłuższego czasu wchodził na teren portowydo wagonów kolejowych kradł węgiel i sprzedawał

Przytrzymał włamywacza

Posterunek P P na dworcu kolejowym przytrzymał Radkowskiego Feliksa zamieszka w Oksywiu za dokonaną kradzież z włamaniem na terenie m Pucka — Podczas przytrzymania go przez poszkodowanego legitymował się legitymacją, wydaną przez żandarmerję Wojskową w Gdyni, jako wywiadowca tejeż żandarmerji — Gdy poszkodowany zawiadomił o tem miejscową policję w Pucku a ta powiadomiła tu posterunek dworcowy, wymienionego przytrzymał i odstawił do Posterunku Policji Państw w Pucku

W sprawie składek ubezpieczeniowych od ognia

Komunikujemy, że na starania nasze Pomorskie Stowarzyszenie Ubezpieczeń od ognia wyjątko

siew mieszanek nasion łąkowych należy poprzedzić uprawą roślin dobierając rośliny, mogące się dobrze uścić na tamtejszym torfie i zarazem ułatwić doprowadzenie go do należytego stanu — Do takich roślin należą ziemniaki, brukiew, kapusta, buraki pastewne, marchew, konopie, mieszanek pastewne z owsa, jęczmienia, peluski, grochu i wyki, zbie rane na zielono albo mieszanek również przeznaczoną do zbioru ca zielono, złożoną z kreczki, gorczyca, białej seradeli i sporku — Szczególnie ta ostatnia okazała się polecenia godna, gdyż daje dużo masy pożywnej i to w różnym czasie, po sześciu tygodniach od dnia zasiewu licząc pokos złożony z kreczki, gorczyca i sporku, po dalszych czterech tygodniach pokos głównie sporku w mniejszej części ze seradeli na jesień zaś obfitą ilość seradeli. Przed 1 maja okopowych lepiej nie sadzić względnie nie siał z obawy przymrozków zdarzających się na torfach nawet niekiedy w czerwcu, i mogących rośliny wreszcie zwarzyć — Przygotowania uprawne pod te i inne rośliny powinny być staranne jako też i wstytkie w nich czynności pielęgnacyjne — Nie mniej wypadnie pod nie stosować silne nawożenie sztuczne mi nawozami obornika zaś poza ilością już poprzed

wo zgodziło się wbrew warunkom swego statutu, rozłożyć na 2 raty płatność składek ogólnych a mianowicie: połowa składek winna być niezwłocznie zapłaconą, przy oprocentowaniu 1 procent miesięcz J Ścibor Marchocki, instruktor rolny; J Głowczewski, pow prezes P T R

Zmarł w sądzie

wskutek udaru serca podczas przesłuchów w charakterze świadka 80 letni adwokat Korenfeld, najstarszy z obrońców warszawskich Imieniem obrońców oświadczył jeden z adwokatów, że sędziwy adwokat zmarł dla tego, że pękło mu serce z powodu ironizowania jego zeznań przez przewodniczącego Korenfeld zeznawał w procesie Centrolewu o zaburzeniu w dniu 14 września

Lotnik Kruse

wypuszczony został na wolność po ukończeniu dochodzeń w których wyniku powzięto że K istotnie zabił — Takto pokazano w Polsce, jak winno się postępować w podobnych przypadkach ładowania lotników na obcym terytorjum

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Dziennik Pomorski“

Gleńda Płodów Rolnych w Poznaniu

Poznań, dnia 7. II. 1931 r.

Warunek: handel hurt. fr. st. załad. ładunki wogodostawa zaraz za 100 kg, w złotych.

Zyto	17,50—18,00
Pszenica	19,00—20,75
Jęczmień przemiatowy	19,25—20,75
Jęczmień brow.	25,00—27,00
Owies	18,75—19,75
Mąka z. 65% wł. work.	—27,50
Mąka p. 65% wł. work.	36,00—39,00
Otręby żytnie	11,50—12,50
Otręby pszenne	12,50—13,50
Rzepak	41,00—43,00
Groch polny	00,00—00,00
Groch Victoria	26,00—31,00
Ziemiaki jadalne	2,00—2,30

RUCH W TOWARZYSTWACH

Klub Mandolinistów Lira przy KPW w Chojnicach

W poniedziałek dnia 9 bm o godzinie 8 wieczorem odbędą się ćwiczenia mandolinistów w byłym konsumie kolejowym — Przybycie wszystkich członków konieczne

Dirygent

W poniedziałek dnia 9 lutego o godzinie 8 wiecz zebranie Tw Mężczyzn Katolików w salce Konsumu Urzędniczego — Wykład ilustrowany z przeźroczkami na temat: „Gdynia i wybrzeże morskie“ wygłosi pow referent oświatowy p Karpus — O liczny udział członków prosi Zarząd

Zebranie Tow Pań św Wincentego a Paulo odbędzie się w środę dnia 11 lutego br o godzinie 5 po południu w klasztorze — O liczny udział uprasza Zarząd

Tow Kupców Samodzielnych — Walne roczne zebranie Tow Kupców Samodz odbędzie się w poniedziałek 9 lutego rb w lokalu p Wegenki o godz 20. Gdyby na zebranie nie przybyła przepisana ilość członków, po przerwie 20 minut nastąpi zebranie drugie którego uchwały bez względu na ilość członków będą ważne

Zarząd

Plenarne zebranie Towarzystwa Mężczyzn - Katolików parafji chojnickiej odbędzie się w poniedziałek 9 lutego w sali Konsumu. O liczny udział członków prosi Zarząd.

Koło Podoficerów Rezerwy Chojnice — Zebranie miesięczne odbędzie się w wtorek dnia 10 lutego 1931 o godz 20 wieczorem u kolegi Jażdżewskiego plac Jerzego nr 5, Na porządku dziennym ważne sprawy. Proszę o stawienie się wszystkich kolegów

Jedność

Zarząd

njo wspomnianą nie dawać — W pierwszych latach co roku trzeba będzie zasilać rośliny połowe a póź niej łąkowe, stu kilogramami na hektar tlenku potasu (K₂O), więc np w postaci 10 ctr m 10 procent: kanitu, wysian: w jesieni albo 250 kg 40 procent: soli potasowej, zastosowanej na wiosnę — W późniejszych latach wystarczy już mniejsze ilości tlenku np 80 kg na ha, albo też można potrzebną jego ilość dostarczyć do ilości sprzątniętego siana to jest za każde 100 kg tegoż zwracać ziemi 2 kg tlenku potasu w nawozie potasowym Podobnie jak nawóz potasowy także nawożenie fosforowe powinno być początkowo silniejsze a później słabsze, jednak również obfite i każdego roku — Zalecać można jako silniejszą dawkę około 80 kg na ha kwasu fosforowego (P₂O₅) w maczce fosforytowej rachowskiej lub surofacie, a 60 kg w dobrej tomasynie zaś jako mniejszą 45 kg w tomasynie lub superfosfacie a 60 kg w maczce fosforytowej, lub superfosfacie. Co się tyczy wyboru nawozu fosforowego to należy kierować się ich skutecznością i ceną za % kwasu fosforowego czyli innymi słowy założyć na przyszłej łące doświadczenie z różnymi nawozami fosforowymi

Stefan Dziura

ciąg dalszy nastąpi

3. O. 98/30.

Publiczne doręczenie.

W sprawie Skarbu Państwa (Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy) powoda, zastąpionego przez Prokuratorę Generalną Rz. P. oddział w Poznaniu

przeciw 1.) J. Wieneckiemu b. nadleśniczemu państw. w Czersku obecnie nieznanego miejsca pobytu,

2.) Hugonowi Opitzowi b. inspektorowi L. P. zam. w Zamościu ul. Lwoska 4a, pozwanym,

powód twierdząc, że pozwany ad 1). skutkiem niedbalstwa naruszył obowiązek urzędowy, naraził Skarb Państwa na szkodę przez to, że jako nadleśniczy w myśl in. trójki dla nadleśników z 4. 6. 1870 r. nie przeprowadził lustracji lasów mu powierzonych a nawet tak ważnej czynności jak wyz. aczenie zrębów co nadleśniczy sam winien uczynić, powierzył leśniczemu Julkowskemu. Obowiązek urz. dowy naruszył dalej przez to, że otrzymawszy z Dyrekcji L. P. w maju 1922 roku rozporządzenie sprzedaży Hansenowi 700 m.³ drewna, winien był z wiadomości władzę przełożoną w osobie inspektora Opitza, że ilości tej drewna na leśnictwo nie posiada, prosząc o decyzję w tym względzie.

Wobec tego wniósł skargę z wnioskiem na za. a. dzenie pozwanych na zapłacenie powodowi 23232,90 zł. słownie: Dwadzieścia i trzy tysiące dwieście trzydzieści dwa złotych i 90 groszy, z ustawowemi odsetkami na to:

a). 15% za czas od 15. 7. 1925 roku do 28. II. 1927 r.

b). 10% za czas od 1. III. 1928 roku.

c). Koszta sporu ponoszą pozwani,

d). wyrok jest tymczasowo wykonalny.

Powód pozwa pozwanych do ustnej rozprawy spornej przed Wydziałem dla spraw cywilnych Sądu Okręgowego w Chojnicach pokój l. 55 na termin w dniu 4 kwietnia 1931 roku przed południem o godz. 9-tej, rzywając ich równocześnie do wyznaczenia swego rzecznika dopuszczonego przed wy. mienionym Sądem.

W celu publicznego doręczenia, ogłasza się niniejszy wyciąg ze skargi.

Chojnice, dnia 5. lutego 1931 roku.

Tanio na sprzedaż!

maszyna do szycia (Singera)

maszyna do wiązania pończoch, leżanka, szafa, bielizniarka, lustro, stół rozsuwany i kuchenny, łóżeczko dziecięce, łóżka, dwie poduszki, świeże pierza.

Marta Dolna,
Plac Jerzego 1.

**4,000 -
5,000 zł.**

na list hipoteczny (I zast.)
poszukuje
**Wnuk Lipiński,
Niw.**

Dobre jabłka

na owoc stołowy
kupuje

**Dom wysyłkowy
Merkur, Chojnice.**

**Nadeszły świeże
oleje do
pieczenia**

olej makowy
olej rzepakowy
olej lniany
które polecam po
najniższych cenach.

F. H. Paetzold

właśc. J. Rioskowski
Drogerja i Perfumerja
Chojnice, Rynek 21 Tel. 264

F A R B Y

Farby w proszku, do pokostu i farby wodne. Wyroby polskie i zagraniczne, wyważone na funty i w beczkach. Pokosty czyste lniane, fabrykat swojski i holenderski, farby gotowe, olejne farby lakierowe do użycia domowego, fachowo przyrządzone lakiery, pendzle, szablony, tapety.

Jak największy wybór tylko pierwszorzędnej jakości. — Ceny umiarkowane.

**Drogerja, Handel Farb
BRACIA HUBERT**

właśc. JULJAN HUBERT
Chojnice, Pom. Gdańska 18
Rok zał. 1894. Tel. 219.

**Ekspedycja samochodami
i transport mebli**

Polecam mój samochód ciężarowy
do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

Chojnice, u. Dworcowa 7.
Tel. 6. Tel. 6.

Niniejszem donoszę uprzejmie Szanownej Publiczności miast: Chojnic, Sępólna i Tucholi oraz okolicy, iż

**z dniem 1-go lutego b. r. otworzyłem
Skład zboża, nasion
kartofli i paszy**

w CHOJNICACH, przy ul. Człuchowskiej nr. 15.
Telefon 135, pod moim nazwiskiem

Zaufaniem okazywanem mi w Tucholi, proszę darzyć mnie nadal w Chojnicach, i popierać swemi cennymi zleceniami.

Prócz tego mam na składzie: nasiona konieczyzny, tymotki, rajgrasu oraz ziemniaki.

Staraniem moim będzie jaknajrzetelniejsza obsługa Szan. Klienteli
Z poważaniem

Arthur Schwarz,
Chojnice, Człuchowska 15.
TELEFON 135.

OGŁOSZENIE**Nadleśnictwo Państw. Gieldon**

sprzedawać będzie na publicznych licytacjach za gotówkę i na kredyt

drewno użytkowe i opałowe

dnia 13. i 24. lutego br. o godz. 9.30
w RYTLU w lokalu p. Samplawskiego, dnia
20. lutego br. o godz. 9.30 w Brusach
w lok. p. Szamockiego. Nadleśniczy Państw.

MŁYNO!

polecamy niniejszem naszą

ryflarnię i szlifiernię

o najnowszej konstrukcji, pozwalającą na szybkie i tanie ostrzenie wszelkich wałków młynskich.

Na żądanie służymy ofertą.

Zakłady Przem. F. WIECHERT, Jun.
Starogard.

Oszczędzaj

to pierwsze przykazanie
życia ekonomicznego

Oszczędzaj

to klucz do dobrobytu

Oszczędzaj

to zapewnisz sobie i swej rodzinie przyszłość bez trosk. Jako rozumny człowiek ulokujesz zaoszczędzone pieniądze w znanym sobie i zasługującym na zaufanie banku, który daje gwarancję całkowitego zwrotu wkładu wraz z procentami

Wkłady od 1 zł. począwszy przyjmują

Bydgoszcz, Spółdzielczy Bank Bydgoski

„ Bank Ludowy

„ Spółdzielczy Bank Kredytowy

Bank Ludowy

Inowrocław

Miasteczko

Mukło

Znin

Spółdzielczy Bank Kredytowy

Spółdzielczy Bank Kredytowy.

Odbiorniki Radjowe

naprawiam i przebudowuję
nowocześnie i tanio.

Polecam równocześnie aparaty zagraniczne, krajowe, jak i własnej konstrukcji w wielkim wyborze, na długoterminowe spłaty.

Demonstracji jak i wszelkich
porad udzielam bezpłatnie.

**Zakład Radjotechniczny
E. WSZELAKI, Dworcowa 55.**

— Ładowanie Akumulatorów. —

Główny Cennik**Nasiona r. 1931**

już wyszedł. — Wysyła na żądanie

Hurtowny Skład Nasion

EMIL PREEGE

Kraków — Lubicz 36 - 38.

ZURNALE na miesiąc luty

nadeszły
Księgarnia „Dziennika Pomorskiego“.

Damskie kołnierzyki —
kwiaty balowe, rękawiczki —
torebki i pończoszki damskie
(„Elra“) po 7 zł.

Na przyjęcia i bale
Ludwig Rasch
Chojnice

wierzchnie koszule, kołnierzyki,
krawaty, skarpetki, portfele
i chusteczki do nosa.